

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W Imię Boże!

Rok założenia 1894

Wydanie główne

Za Wiarę i Ojczyznę!

Najpoczytniejsze ludowe pismo polityczne i społeczno-gospodarcze,
poświęcone walce o prawa ludu wiejskiego i należne mu stanowisko w państwie.

Adres: Gazeta Grudziądzka
Tel. 1812 Grudziądz, Droga Łąkowa

Założyciel Wiktor Kulerski

P.K.O. Poznań nr. 200420

Straszliwy wybuch w laboratorium | Bez oparcia

Wskutek eksplozji zginęło 13 osób

Villejuif (pod Paryżem) — W miejscowym laboratorium, gdzie złożono materiały wybuchowe, skonfiskowane w związku z aferą C. S. A. R. nastąpiła eksplozja. Wskutek wybuchu zginęło 13 osób, w tym 11-tu żołnierzy, którzy przyszli zabrać skrzynie z granatami. Szczątki ciał ludzkich oraz resztki skrzyń siłą wybuchu rozrzucała na przestrzeni 150 mtr. — Wszystkie domy okoliczne ucierpiały od siły eksplozji. Władze zorganizowały pomoc.

Według uzupełniających wiadomości przyczyny i przebieg tragicznego wybuchu, który dziś rano nastąpił w laboratorium policyjnym w Villejuif, okazuje się, że wybuch spowodował żołnierz, który upuścił na ziemię jeden z granatów w trakcie załadowania na ciężarówkę, znalezionych w potajemnych składach Kagulardów środków wybuchowych. W chwili wybuchu, w pobliżu ciężarówki znajdowało się 3000 granatów oraz 150 kg melenitu. Z pośród 13 zabitych ustalono tożsa-

mość zaledwie dwóch osób. Spora ilość mieszkańców doznała mniej lub więcej ciężkich kontuzji.

Sledztwo prowadzone jest pod kie-

rownictwem przybyłego na miejsce katastrofy min. spraw wewn. Alberta Sarraut oraz wyższych urzędników policyjnych. (ATE)

Co za zakłamanie

W czwartek dn. 27 bm. Polskie Radio w dzienniku wieczornym zapowiadając przygotowania do obchodu uroczystości rocznicy bitwy pod Rarańczą i przedarcia się II Brygady Legionów przez front austriacki, ani słowem nie wspomniało o dowódcy II Brygady Legionów i bohaterze z pod Rarańczy generale Józefie Hallerze, natomiast podało, że głównym inicjatorem całej akcji pod Rarańczą był ówczesny kapitan, a dzisiejszy generał i prezes Ban-

ku Gosp. Krajowego Roman Górecki. Skąd inąd wiemy, że pan Górecki dowodził pod Rarańczą taborem legionowym i centralną osobą chlubnego czynu zupełnie nie był.

Zastrzedz się więc musimy przeciwko takiemu fałszowaniu historii przez Polskie Radio. To, że dyrektorem programowym Polskiego Radia jest p. Piotr Górecki nie ulewaliśmy go jeszcze do tego, by fałszować historię na korzyść p. Romana Góreckiego.

Setna sesja Rady Ligi Narodów

Genewa — Odroczone na skutek francuskiego przesilenia gabinetowego jubileuszowa sesja Rady Ligi Narodów rozpoczęła swe obrady sesją po ufną. Przewodniczącym sesji obecnej jest w kolejności przedstawiciel Iranu p. Adle.

Krótkie, trwające zaledwie 3 kwadransy posiedzenie, Rada poświęciła sprawom porządku dziennego i administracyjnym.

Porządek dzienny obecnej sesji uchwalony został według przedłożenia sekretariatu i poza sprawą chińsko-japońską nie obejmuje „spraw drażliwych”. Zaznaczyła się wyraźna tendencja ze strony sekretariatu, by obecna sesja upłynęła pod znakiem spokoju i nie dała okazji do wykazania zewnętrznej niemocy instytucji genewskiej.

Aresztowanie 37 gwardzistów Stalina

Donoszą z Moskwy o sensacyjnym aresztowaniu 37 młodych oficerów dywizji proletariackiej, nazywanej gwardią Stalina, stacjonującej stale w Moskwie. Mieli oni spiskować na życie Stalina.

Oficerowie, pełniąc ostatnio służbę na Kremlu, zachowaniem swym wzbudzili podejrzenie agen-

tów G. P. U. Jednemu z gepistów udało się zdobyć ich zaufanie.

Aresztowani oficerowie należą podobno do centrum trockistowskiego. Spodziewana jest gruntowna czystka w korpusie oficerskim dywizji proletariackiej, którą uważano ogólnie dotychczas za wyjątkowo „pewną”.

Walki na froncie Teruel trwają

Perpignan. — Półurzędowe komunikują ze źródeł powstańczych: że walki na froncie Teruelu trwają w dalszym ciągu, przy czym wojska powstańcze pokonują opór republikanów, zyskując zwolna na terenie. Podczas 40-dniowych walk na odcinku Teruelu powstańcy wzięli do niewoli około 5000 żołnierzy republikańskich. Liczba zabitych jest po obu stronach znaczna.

Źródła republikańskie podają, iż liczba zabitych podczas ataku lotniczego na Barcelonę wyniosła

39 osób. Prasa barcelońska ogłosiła bilans 66 ataków lotniczych powstańczych na tyłach republikańskich, począwszy od 20 stycznia r.h. Liczba zabitych wynosi 263 osoby, liczba rannych 456. Barcelona była bombardowana 5 razy, prawie tyleż razy były bombardowane miasta Castelloni Tarragona. Wczoraj widziano przy brzegach wschodnich Hiszpanii 2 krążowniki i 2 kontrtorpedowce powstańcze. Okrety te znikły z horyzontu, gdy na horyzoncie ukazał się torpedowiec francuski. (ATE)

Krwawe walki w Abisynii

Londyn. — Wybitne osobistości abisyńskie przebywające w Londynie zapewniają, że krwawe walki miały ostatnio miejsce w 4 prowincjach abisyńskich, w których Włosi nie zdołali ustanowić dostatecznie silnej władzy. Wskutek zasadzki trzy bataliony włoskie zostały zdziesiątkowane przez oddziały abisyńskie operujące na północy kraju. (ATE).

Ostatnie Konfiskaty

Na liczne zapytania wyjaśniamy, że nr. 6 „Gazety Grudziądzkiej” na dzień 15 stycznia br. został skonfiskowany za pewien ustęp artykułu pod tyt. „Jest wspólnym dobrem”. Po tej konfiskacji cały materiał ze skonfiskowanego numeru, wraz z artykułem „Jest wspólnym dobrem” oczywiście po usunięciu skonfiskowanego ustępu, zamieściliśmy w nr. 7 „Gazety Grudziądzkiej” z datą na 18-go stycznia br.

Niestety i ten numer został cały skonfiskowany, ale już za resztę artykułu „Jest wspólnym dobrem” i to na zarządzenie komisariatu Rady m. Warszawy. Numer ten t. j. 7, wydaliśmy w drugim nakładzie po opuszczeniu całego artykułu „Jest wspólnym dobrem”. Łatwo się domyśleć, że autorem tego artykułu jest Prezes Stronnictwa.

Kiedy po długotrwałym oczekiwaniu, w lutym ubiegłego roku pułkownik Koc obwieścił swoją deklarację, zaczęto na wszelkie możliwe sposoby głosić obywatelom i światu, że do nowego obozu masowo zgłaszają swoje przystąpienie obywatele, zrzeszenia, organizacje, całe gminy i w ogóle wszystko co tylko żyje. Radości w świecie sanacyjnym było z tego co nie miara. Głoszono tryumfalnie, że oto wszystko, całe społeczeństwo odwraca się od „partytyników” i jak w dym wali do nowego obozu pułkownika Koca.

Aliści cała ta akcja wprędce się skończyła, zaprzestano blagować o masowych zgłoszeniach do obozu, a już pierwsze poczynania organizacyjne w terenie wykazały, że nie z posłannictwa pułk. Koca nie wyniknie. Montowano jednak nadal szkielet organizacyjny, że zaś sanatorów i ludzi zależnych jest niewiele, znajdowało więc wszędzie tylu, by z nich skleić komitety, prezydja czy zarządy organizacyjne Ozonu. Na tem jednak wszystko się kończyło, bo każdy z obywateli mając aż nadto dość dawnego BBWR, ostrożny był z nowym wydaniem tego obozu.

Nadmiar wszystkiego w samym obozie sanacyjnym powstawać zaczęły rozmaitego rodzaju grupy i grupki, kluby i klubiki, doszło wreszcie do tego, że w obozie tym powstało aż kilkanaście rozmaitych odcieni, dość ostro z sobą się ścierających. Jednym słowem zamiast głoszonej konsolidacji narodu zrobił się chaos i anarchia w obozie konsolidującym.

Ze tak właśnie jest, a nie inaczej, jasno i wyraźnie potwierdził sam premier Składkowski w przemówieniu swym wygłoszonym w komisji budżetowej senatu. W odpowiedzi na pytania członków komisji senackiej premier Składkowski m. in. mówił:

„Kiedy Pan Prezydent i marszałek Rydz-Śmigły kazali mi ciągnąć te rzędy, to przypuszczałem, że będę je ciągnął bez oparcia w społeczeństwie przez kilka miesięcy. Ciągnę dłużej i dlatego wyskakują n. p. takie wypadki, jakie miały miejsce w Małopolsce”.

W innym miejscu premier Składkowski mówił, że oczekuje na moment, kiedy przyjdzie ta mocna organizacja. Jeszcze w innym miejscu mówił: „Stawia pani zarzut luki między rządem a społeczeństwem. Musi być luka, jeżeli rząd niema oparcia o żadne stronnictwo...” „W społeczeństwie musi zapanować poczucie, że rząd jest

Ciąg dalszy na stronie 2-giej.

(Dokończenie ze str. 1-ej)

jego. Dopóki tego poczucia nie będzie, to żadne najlepsze wysiłki premiera i wszystkich ministrów nie mogą do tego położenia doprowadzić.

Jasno więc i wyraźnie premier Składkowski w swym przemówieniu stwierdzał, że:

1) rząd jego bez oparcia w społeczeństwie trwać miał kilka miesięcy, potem miał przyjść Ozon i miało być to oparcie;

2) tego oparcia na Ozonie dotychczas nie ma, co znaczy, że Ozon dotychczas jest nieczym;

3) między rządem i społeczeństwem jest luka (którą miał zapelniać Ozon) i że w tych warunkach nawet najlepsze wysiłki premiera i wszystkich ministrów na nie się zdadzą.

Złe się więc dzieje. Jeżeli premier Składkowski narzeka, że w takiej sytuacji jest mu źle, to jakżeż złe dopiero czuć się musi cały naród. Jakaż troska musi go ogarniać o przyszłość swoją i swój byt niepodległy. Czasy są tak groźne i tak pełne ważkich wydarzeń, że narodowi w którym istnieje luka między rządem a społeczeństwem, gdzie rząd wisi w próżni nie mając oparcia w społeczeństwie, trudno będzie się ostać. Próby zapelnienia tej luki narzuconą i sztucznie tworzona organizacja, jak to stwierdza sam premier Składkowski, speliły na nieczym.

Czas więc najwyższy, by odeszli ci, których dzieli od społeczeństwa luka, nie dająca się nieczym zapelniać, by przestali trudnić się zapelnianiem tej luki Ozonem. Społeczeństwo polskie, masy wiejskie i masy pracujące miast dosyć silnie są skonsolidowane, by móc stworzyć sytuację w państwie bez luk, z rządem opartym silnie o społeczeństwo.

Szkoły polskie w Niemczech i niemieckie w Polsce

Deklaracja niemiecka z dnia 5 listopada ub. roku ma ostatecznie uregulować sprawę traktowania mniejszości polskiej w Niemczech i niemieckiej w Polsce. Opierając się na tej deklaracji niemiecki dziennik wychodzący w Bydgoszczy pod tyt. „Deutsche Rundschau” upomina się o utworzenie w Bydgoszczy gimnazjum niemieckiego i szkoły powszechnej.

W związku z tym Zachodnia Agencja Prasowa podaje tabelkę, ilustrującą stan posiadania w szkolnictwie Polaków w Niemczech i Niemców w Polsce, przy czym należy pamiętać, że Niemców w Polsce jest 750 tys., Polaków w Niemczech półtora miliona.

	Szkoły powszechne			szkoł średnich	uczniów
	państw	prywat.	uczni.		
Polacy	10	48	2.000	2	250
Niemcy	490	89	50.000	27	3.250

Powyższa tabelka już sama z siebie przemawia jaskrawo, które szkolnictwo jest uprzywilejowane, a które upośledzone. I wszystkiego tego jeszcze mało Niemcom.

Chłopi wszyscy do Stronnictwa Ludowego

Z procesów działaczy ludowych

W ubiegłym tygodniu przed sądem okręgowym w Krakowie toczył się pierwszy w tym sądzie proces w związku ze strajkiem rolnym urządzonym w sierpniu ub. roku. Na ławie oskarżonych zasiadli Władysław Ryncarz, Wincenty Ryncarz, Jan Karaś, Jan Kłapsa — wszyscy z pow. bocheńskiego.

Akt oskarżenia zarzuca Władysławowi Ryncarzowi zam. w Borcu gm. Rzezawa oraz Wincentemu Ryncarzowi zam. w tej samej miejscowości pow. bocheńskiego, iż przeszkadzali siłą dostarczaniu produktów rolnych do miast. Obaj oskarżeni obwinieni są o rozmieszczanie bojówek na placówkach. Ponadto akt oskarżenia zarzuca osk. Wincentemu Ryncarzowi, iż

dowodząc oddziałem chłopów, dokonał rewizji wozu pocztowego, przewożącego przesyłki pocztowe z Bochni do Ujścia Solnego, oraz że przybywszy na stację kolejową w Bochni, groził strażnikom ochronie kolejowej pobiciem, chcąc zmusić ich do wypuszczenia na wolność trzech zatrzymanych przez nich osób, podejrzanych o usiłowane uszkodzenie urządzeń komunikacji kolejowej.

Jana Karasia ogrodnika obwinięto o to, że przemawiając na zgromadzeniu, rozpowszechniał fałszywe wiadomości o rzekomej ucieczce trzech członków rządu za-

granicę oraz o rozbrojenie oddziału policji na terenie pow. brzeskiego.

Wreszcie ostatniemu oskarżonemu Janowi Kłapsie zarzuca akt oskarżenia, iż namawiał Szczepana Wiśniewskiego, aby składając jako świadek zeznania, mające służyć za dowód dla prokuratora sądu okr. w Krakowie w sprawie przeciw Janowi Karasiowi, zataił prawdę.

W pierwszym dniu rozprawy zeznawali oskarżeni, którzy do winy się nie poczuwali.

W drugim dniu procesu zeznawali świadkowie oskarżenia i obrona. Po zeznaniach świadka Franciszka Książka, prezesa powiatowego Stron. Ludowego na pow. bocheński, prokurator polecił go aresztować.

W sobotę dnia 22 bm. tj. w trzecim dniu procesu, sąd ogłosił wyrok mocą którego Władysław Ryncarz skazany został na półtora roku więzienia, brat jego Wincenty Ryncarz na 2 i pół roku więzienia, Jan Karaś na 1 rok więzienia i Jan Kłapsa na 6 miesięcy więzienia. Wszystkim zaliczono areszt śledczy. Obrońcy oskarżonych zgłosili apelację.

PROCES O STRAJK W POW PODHAJECKIM.

Przed Sądem Okręgowym w Brzeżanach zapadł wyrok, skazujący prezesa Stron. Ludowego na powiat podhajecki, Władysława Zarębę, w związku z jego działalnością podczas strajku rolnego w sierpniu ub. r. na karę więzienia przez 9 miesięcy z zaliczeniem aresztu śledczego.

PROCESY CHŁOPSKIE W APELACJI.

Na ławie oskarżonych w Sądzie Apelacyjnym we Lwowie zasiadł sekretarz Str. Ludowego w Świdnicy pow. przemyskiego, Michał Lala, pod zarzutem nawoływania chłopów do uzbrojenia się w widły i odbicia z rąk policji jednego z uwięzionych przywódców zajść sierpniowych. Sąd pierwszej instancji skazał Lale na 18 miesięcy więzienia. Sąd Apelacyjny wyrok ten zatwierdził.

Prof. Romer o chłopach

Na walnym zjeździe lwowskiego „Zarzewia”, o czym już pisaliśmy, jak wiadomo referat o wsi polskiej wygłosił prof. Romer. Referat ten zatytułowany „Na nowosielecką drogę” prof. Romer zakończył następująco: — „Nowosielec, Raclawice, wreszcie polityczny strajk chłopski, to trzy, coraz potężniej grzmiące, sygnały alarmowe, zwiastujące Polsce, że duszą wielomilionowego chłopca zawładnęła psychoza Wodza, psy-

choza zbawcza lub zabójcza w miarę tego, czy spełni się to niezlomne, duszę chłopca pożerające, a jakże słuszne żądanie, umieszczone w „Pamiętnikach chłopca” brzmiące, by w Polsce współdecydowało chłopskie serce i myśl, a przede wszystkim chłopski rozum. „Zbawienie lub potępienie, uchwała lub wstyd i hańba!” — dodał od siebie prof. Romer.

Cale przemówienie profesora Romera, wygłoszone na zjeździe

Delegacja oficerów niemieckich w Polsce

W ubiegłym tygodniu przybyła do Polski niemiecka delegacja wojskowa, na czele z generałem Liebmanem, szefem niemieckiej akademii wojennej.

W czasie przyjęcia urzędowego przez m. in. wojskowych w hotelu Europejskim w Warszawie, gen. Kasprzycki w przemówieniu swym powiedział m. in. co następuje: „W czasie pobytu Panów w Polsce — wojsko polskie będzie mogło zademonstrować swój stan szkolnictwa oraz swój dorobek wojskowy, tak niezbędny Polsce, stojącej zgodnie ze swą odwieczną tradycją na straży pokoju w Europie”.

W odpowiedzi na to gen. Liebman w przemówieniu swym podziękował w imieniu marszałka Blomberga i gen. Fritsche za zaproszenie niemieckiej delegacji oficerskiej do zwiedzenia przodków armii polskiej.

W czasie swego pobytu w Polsce delegacja niemiecka rzeczywiście, jak podały gazety sanacyjne, zwiedziła centrum wyszkolenia piechoty w Rembertowie, i centrum wyszkolenia kawalerii w Grudziądzu. Zaś z przemówień wygłoszonych na przyjęciu delegacji niemieckiej, dowiadujemy się, że urzędzenia armii polskiej zwiędzać będzie jeszcze jedna niemiecka delegacja oficerska.

Kiedy gazeta jakaś napisze, że taki to a taki pułk maszerował ulicami miasta, informacje te pociąga się pod ciężkie paragrafy ustaw o bezpieczeństwie państwa. Tymczasem delegacjom oficerskim obcych państw pokazuje się centra wyszkolenia armii, i wszystko jest w porządku. I nie ma być w tym żadnego czegoś godzącego w bezpieczeństwo państwa. Dziwne to bardzo.

Rada ministrów uchwaliła ordynacje wyborcze dla większych miast

Dnia 22 bm. odbyło się posiedzenie Rady Ministrów pod przewodnictwem premiera Składkowskiego.

Rada Ministrów przyjęła 4 projekty ustaw, dotyczące spraw samorządowych, a mianowicie:

1) Projekt ustawy o samorządzie gminy m. st. Warszawy, ustanawiający nowy urząd samorządu stolicy.

2) Projekt ustawy, ustanawiający ordynacje wyborcze dla miast: Lwowa, Łodzi, Poznania m. st. Warszawy i Wilna.

3) Projekt ustawy o poprawie finansów związków samorządowych, przewidujący m. in. udzielenie im ze skarbu państwa dotacji w okresach budżetowych 1938-39, 1939-40 i 1940-41 w wysokości globalnej po 10 milionów złotych rocznie.

4) Projekt ustawy o przejęciu przez skarbu państwa wypłaty dodatku na mieszkanie dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych przewidujący przejęcie przez skarbu państwa tego obowiązku, obciążającego dotychczas gminy.

Ameryka też nie chce żydów

„New York Times” donosi z Meksyku, że prowadzona jest tam żywa kampania przeciw Żydom z cichym poparciem rządu. W kampanii tej zainteresowani są meksykańscy kupcy futer, domagający się wydalenia kupców narodowości żydowskiej, jako konkurentów w tej dziedzinie.

Z Guayaquil (republika Ekuador) korespondent tegoż pisma donosi, iż dekretem prezydenta wydano z granic kraju 300 imigrantów żydowskich, którzy otrzymali pozwolenie wjazdu jako robotnicy rolni i nie zajmowali się rolnictwem.

(ATE)

REFORMA PODATKOWA

Następnie przyjęto trzy projekty ustaw, dotyczące reformy niektórych podatków. Treścią tych projektów jest zniesienie podatku przemysłowego w obecnej jego postaci i ustanowienie: a) podatku obrotowego, któremu podlegać mają nie przedsiębiorstwa o bliczone na zysk, jak dotąd, lecz zawodo- i odpłatne świadczenia.

Jednocześnie uchwalono projekt noweli do ustawy o państwowym podatku dochodowym. Projektowana nowela zwalnia od podatku dochodowego: dywidendy od akcyj i udziałów w spółkach i spółdzielniach, pewną kategorię przychodu na pokrycie kosztów utrzymania.

Uchwalono także projekt ustawy o izbach aptekarskich, który ustanawia samorząd zawodu aptekarskiego jako stałą reprezentację jego zawodowych społecznych i gospodarczych interesów.

Dalej przyjęty został projekt ustawy o nadaniu katolickiemu uniwersytetowi w Lublinie pełnych praw państwowych szkół akademickich.

„Rozkład posuwa się dalej tarcia wewnętrzne rosną, budząc coraz większe obawy“

O powrót Witosa i współpracę z opozycją — Premier Składkowski z Kosą w ręku

W poniedziałek Komisja Budżetowa Sejmu rozpatrywała budżet Ministerium Spraw Wewn. Referował pos. Wojciechowski.

ZAGADNIENIE MŁODEGO POKOŁENIA

To jedno z czołowych zagadnień współczesnych wynikło z dwóch przyczyn: ze słabego rozwoju gospodarczego Polski i z nieodpowiedniej polityki personaln. która pozwala na zajmowanie posad przez dobrze uposażonych emerytów i na kumulację stanowisk.

Istnieje rozdźwięk pomiędzy młodzieżą inteligentną a młodzieżą chłopską i robotniczą. Ta młodzież chłopsko - robotnicza wskutek złej reformy szkolnej ma zamknięty dostęp do wyższych uczelni. Chłopska wychowuje się w przeświadczeniu że stan obecny musi ulec radykalnej przemianie. Młodzież robotnicza jeszcze bardziej idzie na lewo w swych dążeniach ideologicznych.

Pochwalając krok marsz. Śmigłego Rydza, który poszedł na jedno z zebrani młodzieży akademickiej nawiązać łącznik z przyszłymi oficerami armii polskiej, mówca zapytuje kto chodzi do młodego pokolenia chłopów i robotników, kto gwarzy z tymi przyszłymi podoficerami? Na to nie znajduje mówca odpowiedzi w praktyce działania Rządu i obozu rządowego.

KWESTIA ŻYDOWSKA

Zaognienie tej sprawy w Polsce wywołane jest nie tylko prądami antysemickimi, idącymi przez Europę, lecz przede wszystkim nadmierną liczbą żydów w Polsce. Po wojnie napłynęła do Polski wielka fala Żydów ze Wschodu, nie związanych z niczym z kulturą i ziemią polską.

Referent uważa, że sprawa tych przybyszów żydowskich jest sprawą międzynarodową i powinna być załatwiona w drodze międzynarodowej

ZABURZENIA CHŁOPSKIE

Zaburzenia chłopskie wynikły na tle głodu ziemi w Małopolsce

„Nie unikniemy dalszych objawów fermentu, jeżeli będziemy się tylko organizowali do represji w momentach wybuchów, a będziemy negowali istnienie głębokich przyczyn społeczno politycznych. Jesteśmy na błędnej drodze, jeśli chcemy rządzić Polską bez chłopów, jeśli opóźniamy rozwój społeczny narodu, hamując emancypację ludu wiejskiego. Od wsi idzie pomruk niezadowolenia i zarzut, że sfery rządzące odbiegają od tradycji Uniwersalu Polanieckiego, od wskazań roku 1863 i od polityki wielkich synów warstwy szlacheckiej, którzy w ciągu 19 stulecia przerobili psychikę własną i większości społeczeństwa kierując życie narodu ku nowoczesnym formom demokracji. Moralnie odpowiedzialni za przelaną krew jesteśmy wszyscy, dlatego że nie umieliśmy zaradzić złemu.

Nasza ekspiacja będzie — dążenie do zniweczenia zła u źródła, do usunięcia przyczyn rozstroju i do spełnienia wszystkich słusnych postulatów wsi polskiej. Żądanie samorządu i przebudowy ustroju rolnego w nim nie budzi wątpliwości co do tego, że jest słuszne. Niektóre inne żądania chłopskie przy dobrej woli dadzą się również zaspokoić.

PKO

PEWNOŚĆ ZAUFANIE

OBROT ROCZNY: 84.500.000.000 zł

WKŁADY; RACHUNKI: 1.037.000.000 zł

ILOŚĆ KLIENTÓW: 3.431.000

WYNIKI ZA ROK 1937

Referent kategorycznie zaprzecza, by chłopski ruch strajkowy miał charakter komunistyczny.

DYSKUSJA

Po wysłuchaniu sprawozdawcy p. Wojciechowskiego, sejmowa komisja budżetowa przystąpiła do dyskusji nad wewnętrznym położeniem w Polsce.

Wielu higienistów twierdzi, że jedynie mechaniczne opakowanie proszków daje gwarancję całkowitej higieny ich wykonania. Maszynowo - bez dotyku rąk wykonane proszki „Migreno - Nervosin“ z **KOGUTKIEM w TOREBKACH** (nowe opakowanie) dają tę gwarancję.

Dbając więc o własne zdrowie, żądacie proszków z **KOGUTKIEM** tylko w mechanicznie wykonanych **TOREBKACH**, gdyż dzięki temu unikacie narażenia zdrowia na przykre niespodzianki.

Poszczególni mówcy poruszali szereg zagadnień, wśród których najbardziej wybiła się dążność pewnych grup do współpracy z opozycją i dopuszczania szerokich mas do udziału w sprawach publicznych.

Z przemówień dajemy wyjątki najbardziej charakterystyczne.

OSŁABIEŃ AUTORYTETU WŁADZ

P. Krzeczunowicz: Szereg instytucji ukraińskich na Wołyniu forsuje się z funduszy publicznych, a równocześnie hamuje się rozwój instytucji polskich. Pewnej instytucji polskiej polecono skreślić „polski“ w tytule.

Rządzie to znaczy przewidywać, a sam p. premier przyznał, że rząd nie przewidywał dalekości wypadków w Małopolsce Wschodniej.

Idee zwalczane oficjalnie przez rząd, są szerzone kosztem funduszu dyspozycyjnego jednego z ministrów.

DLACZEGOBY NIE?

P. Z a k l i k a: Wypadki małopolskie tłumaczono podłożem gospodar-

czym. Zawracanie gitary. W istocie przyczyna są postulaty przede wszystkim polityczne. W pierwszym rzędzie powrót Witosa jest dziś wysuwany. Drugi postulat to kwestia samorządu. A wreszcie i to, że wielkie partie polityczne m. in. ludowce chcą mieć możliwość uczestniczenia w pracach izb ustawodawczych i w rządzeniu państwem. Czy na miejsce po-

Tak samo nie uważam za rzecz złą, żeby np. premierem był gen. Składkowski, a ministrem spraw wewnętrznych Maciej Rataj (urzędujący prezes Stronnictwa Ludowego).

Do tego musimy dążyć, jeżeli nie chcemy mieć takich wypadków jak w Małopolsce.

STOSUNKI Z OPOZYCJĄ

P. W l. M a m i ń s k i: Jestem zwolennikiem unormowania stosunków z opozycją, w konkretnym wypadku mówię o P. P. S.; czy Stronnictwo Ludowe. Czynniki społeczny chłopski czy robotniczy nie ma dostatecznej reprezentacji w parlamencie i dlatego jestem zwolennikiem zmiany obecnej ordynacji wyborczej. Wolę mieć opozycję w parlamencie, niż poza nim, w masach ludności. Obecny system wyborów do samorządu terytorialnego uważam za nie zadowalający.

Premier o zaścianach w Małopolsce

Po dyskusji zabrał głos premier Składkowski którego przemówienie dajemy wyjątki.

Wysoka Komisjo! Chciałbym naświetlić dwa zagadnienia, koło których obracały się przemówienia wszystkich kolegów. Pierwszym jest sprawa wypadków w Małopolsce, drugim sprawy mniejszościowe, w środku powiem parę słów o samorządzie.

RZĄD NIE PRZEWIDZIAŁ

Stwierdzam zupełnie szczerze, tak jak to zrobiłem na plenum sejmu, że rząd wypadków związanych ze strajkiem chłopskim nie przewidział, nie docenił o to jest wina i błędem rządu. Natomiast będę bronił samych metod opanowania tych rozruchów a

to dlatego, że na tym tle powstał cały szereg opowiadań i zarzutów.

W 1937 r. padło zabitych w Polsce 114 osób, a wśród nich jest 42 tragicznie zabitych w Małopolsce środkowej. Wskutek rozpraszania tłumów przy innych nieporządkach i innych zajściach politycznych zabito 12 osób. Reszta 60 zabitych to wypadki kryminalne. To znaczy, że poza tragicznymi zajściami w Małopolsce rok ten był spokojny.

Nie mogę się zgodzić z mniemaniem, że z chwilą zaprowadzenia zwartych oddziałów policji, te krwiożer-

(Ciąg dalszy na stronie 4-tej)

(Dokończenie ze strony 3-ciej)

czu oddziały biegają po Polsce i strzelają do obywateli. Te małą ilość zabitych w ciągu roku przy usuwaniu zamieszek w Polsce zawdzięczamy temu, że w 41 wypadkach zwarte oddziały policji rozpraszały bez strzelania, a tylko w dwóch wypadkach, poza wypadkami w Małopolsce, musiały użyć broni palnej.

PREMIER Z KOSA

Ze była to wyjątkowa zupełnie sytuacja za pozwoleniem p. prezesa, wniosę tę broń, którą używały uzbrojone bandy chłopów w Małopolsce, by kolegom pokazać, iż to nie było rozpraszanie tłumów bezbronnymi (P. premier demonstruje broń).

Aby przedstawić warunki, w jakich działała policja w tym czasie w Małopolsce premier opisuje zajście pod Lipnikami i demonstruje plan sytuacyjny. Potem przechodzi do opisu zajścia pod Dubieckiem.

Po omówieniu tego fragmentu zajęcia p. premier poruszył sprawę mniejszości narodowej, zwłaszcza ukraińskiej i żydowskiej. W sprawach tych posłowie niczego konkretnego nie usłyszeli.

Aresztowania w Sowietach

Berlin — Prasa tutejsza podaje wiadomość z Moskwy, według której proces b. kierownika GPU Jagody zacząć się ma wkrótce. Wiadomości te podają również, że komisarz polityczny dywizji moskiewskiej Bulin aresztowany został pod zarzutem działalności kontrrewolucyjnej. Wraz z

Dobry humor i długowieczny żywot

poręczają palaczom gatunkowo najwyższe glizy (zwijki) i bibułki do papierosów

MOKKA-ALTESSE

nim aresztować miano około 20 politycznych komisarzy wojskowych okręgu moskiewskiego. Dzienniki niemieckie notują pogłoski, że następcą marszałka Tuchaczewskiego, marszałek Jegorow popadł w niełaskę. (ATE)

Żywimy i bronimy — Chcemy rządzić

Niezwykłe zjawisko na niebie

We wtorek wieczorem obserwowano w Polsce i w całej Europie niezwykle zjawisko na niebie. Oto na firmamencie pojawiła się wielka luna jak gdyby od pożaru. Wszędzie też przypuszczano, że jest to luna od jakiegoś wielkiego pożaru, okazało się jednak, że jest to niezwykle rzadko u nas widziane zjawisko zorzy polarnej.

Poprzez całą Skandynawię, aż hen po Węgry widoczna była w godzinach wieczornych ogromna luna, będąca refleksem niezwykle silnego światła polarnego. W Anglii, Francji, Niemczech i na Atlantyku luna ta była bezpośrednią

przyczyną różnych incydentów, i tak np. w bardzo licznych miastach i wsiach alarmowano straż pożarną, rybacy będący na połowie na Atlantyku wracali spieszenie do portów macierzystych, uważając niezwykle zjawisko świetlne za zapowiedź jakiejś strasznej burzy lub innego kataklizmu. Wszędzie niesamowita luna wywołała w każdym razie ogromne wrażenie i zainteresowanie.

Występowanie zorzy polarnej podlega wahaniom w związku z okresowymi zaburzeniami magnetycznymi ziemskimi.

Z krajowych...

surowców produkowane są w Starogardzie słynne tabletki Aspirin. Znak krzyża Bayera wytłoczony na każdej tabletkie ułatwia odróżnienie jej od licznych naśladownictw.

TABLETKI
ASPIRIN

ASPIRIN - JEDYNIEM Z KRZYŻEM BAYERA! ASPIRIN - JEDYNIEM Z KRZYŻEM BAYERA!

Zgon b. wężnia racławickiego

W nocy z 15 na 16 stycznia 1938 r. we wsi Brudów pow. kieleckiego zmarł po długich cierpieniach młody członek Stronnictwa Ludowego s. p. Antoni Bisaga. Niedawno temu widzieliśmy s. p. Antoniego Bisagę na ławie oskarżonych w czasie głośnego procesu w Miechowie o krwawe zajęcia racławickie.

W kwietniu 1937 r. młody Bisaga na rowerze wyjechał z Kiele do Racławic, by uczcić pamięć zwycięstwa racławickiej bitwy. Przed Miechovem został przez policję aresztowany i osadzony w więzieniu w Miechowie. Przewód Sądowy nie udowodnił s. p. Antoniemu Bisadze zarzucanych czynów. Sąd wydał wyrok uniewinniający, ale 5 miesięcy aresztu śledczego w przepełnionym miechowskim więzieniu stargło młode zdrowie. Po po-

wrocie na wolność mimo energicznych zabiegów lekarskich zmarł nie opuścił już łoża.

W styczniu 18 rb. mimo wielkiej niepogody na cichym wiejskim cmentarzu w Lisowie zebrali się liczne rzesze ludności z powiatu kieleckiego i stopnickiego z wieńcami, by żegnać na wieczny spoczynek jeszcze jedną ofiarę racławickiej tragedii. Nad mogiłą przemówił ob. Bieniek Stanisław przynosząc zmarłemu ostatnie pożegnanie od Zarządu Wojewódzkiego Stronnictwa Ludowego w Kielcach i więźniów racławickich.

Spój spokojnie żołnierzu ludowy. Niech Ci jodły szumiące jaknajwcześniej przyniosą wieść o zwycięstwie idei ludowej, a rozplakane brzozy niech Ci szumem swym śpiewają ciągle o ziemi którąś tak ukochał.

Kto wygrał w Loterii?

14-ty dzień ciągnięcia.

I. ciągnięcie.

Stała dzienna wygrana zł. 5.000 pa-
dła na nr.: 148648
Zł. 10.000 na nr.: 177041
Zł. 5.000 na n-ry.: 32359 148648 156963
Zł. 2.000 na n-ry.: 4303 10434 24076
30916 40505 45724 53043 53643 56869 59038
74599 75683 81216 82109 100670 101025
138225 158495 160072 181366 181911 191459
Zł. 1.000 na n-ry.: 1797 12440 13555
17531 19243 24625 52776 55923 66205 66533
88804 90780 97406 99936 129899 131956
144659 146554 152207 156965 160920 171324
171536 188267 193277 194816

II ciągnięcie.

Stała dzienna wygrana zł. 20.000 pa-
dła na nr. 136094

Zł. 30.000 na nr.: 193389
Zł. 15.000 na nr.: 59364
Zł. 10.000 na nr.: 88879
Zł. 5.000 na n-ry.: 20965 90887 99856

140952
Zł. 2.000 na n-ry.: 6615 16672 29430
33588 44648 56132 56200 67491 70617 76185
81829 82350 98947 111937 127354 144816
144816 148352 185810 189327

Zł. 1.000 na n-ry.: 405 875 3045 12570
30131 34680 36226 41342 57754 53308 62245
722254 85470 91389 94132 112394 116959
118090 144122 144489 158823 169199 172306
174073 178538 178782 188439 194819

15-ty dzień ciągnięcia.

I. ciągnięcie.

Stała dzienna wygrana zł. 5.000 pa-
dła na nr. 68180

Zł. 100.000 — 140043
Zł. 10.000 — 2127 19010 85642 113144
Zł. 5.000 — 10407 36224 189388
Zł. 2.000 — 4063 37366 59936 63164 85683
96254 99659 112747 125833 131138 140246
160110 167073 178473 178956 187956 187360
Zł. 1.000 — 6310 18465 21927 22831 23135
28868 32671 33603 39543 40037 41125 43793
97239 98626 102327 106915 122606 136955
155499 165073 180784 188136 189626 193609

II. ciągnięcie

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. pa-
dła na nr. 19688.

Zł. 15.000 — 67515
Zł. 5.000 — 13694 15655 23661 29881
81740 101155 116595 123597 143243
Zł. 2.000 — 14654 15036 25991 27038
28098 33891 47348 49054 53669 56878 62040
76625 78151 80004 84244 95088 110713 113748
115551 149713 151466 163093 188626 190214
Zł. 1.000 — 8412 25530 27112 36301 42023
48811 56173 56256 58089 60318 69972 72345
73117 86613 103610 110490 112241 112776
122859 130893 131880 135612 138626 148673
153829 171601 174038 175914.

Tajemnica Wieży

POWIEŚĆ KRYMINALNA

PRZEKŁ. EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

9

Podpierając się laską Lawrence wszedł po schodach na dół i prowadził Harrigana do wielkiej, po staroświecku umeblowanej jadalni w zachodniej części domu.

Stół był nakryty na dwie osoby. Staruszek zadzwonił trzykrotnie i usiadł.

Z swojego miejsca John mógł widzieć część parku i wierzchołek starej wieży strzeżonej nad dziedzicami.

Lawrence pochwycił jego spojrzenie.

— Wieża przechodzi z epoki Tudorów — oświadczył. — Był tu dawny zamek, ale się spalił. Na miejscu do Beresfordów.

Kiedy pan nabył tę posiadłość?

— Przed dziesięcioma laty. Dawniej należały do mnie znacznie

większe obszary, ale część sprzedałem, część wydzierżawiłem. W obecnych czasach leśna i rolna gospodarka przynoszą znikome dochody.

— Dzień dobry, sir!

Do stołowego wszedł ten sam służący, który wczoraj wieczorem wpuścił Johna do hallu, i postawił na stole tacę ze śniadaniem.

— Słuchaj, Jasper — powiedział doń ostro Edwin Lawrence. — To jest pan... pan... o, do diabła! — Obrzucił swojego sekretarza osłupiałym spojrzeniem.

— Harrigan, John Harrigan.

Młody człowiek uśmiechnął się: przypuszczenie było trafne — staruszek zapomniał jego nazwiska.

— Oczywiście... Harrigan... — mrunknął Lawrence.

— Więc słuchaj, Jasper, to jest pan John Har-

rigan. Masz spełniać wszystkie rozkazy, które ci będzie wydawał w moim imieniu, oraz te, które będą miały na względzie moje dobro. Sądzę, że sprawa jest jasna.

Jedynie oko Jaspiera drgnęło nerwowo.

— Tak jest, sir — odparł służący. — Zrozumiałem. Spodziewam się, że pan Harrigan będzie miał na względzie tylko dobro pana.

Jasper oddalił się i John dopiero teraz spostrzegł, że służa miał palakowate nogi i nienaturalnie długie ramiona.

Staruszek niechętnie dłużył widelcem na talerzu.

— Do Jaspiera pan musi krzyżować, bo on ma bardzo przytępiony słuch. Nazywa się Prebble, Jasper Prebble, ale nie wiem na pewno, czy to jest jego prawdziwe nazwisko. Ona go zgodziła i dlatego przypuszczam, że to jest podejrzany bubeł, który ma sporo ciężkich grzechów na sumieniu. Lewe oko stracił prawdopodobnie w bóje.

W gruncie rzeczy lepiej niż pan nadaje się na wartownika nocnego.

John spojrzał pytająco: Lawrence zachichotał.

— To jest zupełnie jasne, mój młody przyjacielu, bo on tylko je-

dnym okiem musi czuwać.

Johna ucieszyła pogodna usposobienie staruszka.

W każdym razie gospodarz nie robił wrażenia człowieka chorego umysłowo i Harrigan zaczął przypuszczać, że wczorajsze, łagodne mówiące, osobliwe zachowanie się było po prostu następstwem silnego wzburzenia po niedawno doznanej przykrości.

Ludzie dziwaczej na starość. John przypomniał sobie, że jego ciotka co dzień po śniadaniu zamykała się w swoim pokoju na dwie godziny, aby porozmawiać z duchem zmarłego męża. Twierdziła przy tym, że jej mąż z niezmienną życzliwością odpowiadał na pytania i tę okoliczność John uważał za objaw wysoce nienormalny, gdyż właśnie ciotka zameczała na śmierć jego wujka.

Pan Lawrence i Harrigan jeszcze nie skończyli śniadania, gdy po lekkim zapukaniu do drzwi weszła do pokoju jeszcze jedna osoba, którą John widział po raz pierwszy w życiu, a która, sądząc z wyglądu należała niewątpliwie do rodu Lawrence'ów.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Prywatne Doksztalające Kursy
„WIEDZA”
Kraków, ul. Pierackiego 14
przygotowują na lekach zbiorowych w Krakowie, oraz w drodze korespondencji, za pomocą zupełnie nowo opracowanych skryptów, programów i miesięcznych tematów, do:
1. egzaminu dojrzałości gimn. starego typu,
2. egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego nowego ustroju,
3. z zakresu I. i II. klasy gimn. nowego ustroju,
4. egzaminu z 7-ciu klas szkoły powszechnej.
UWAGA: Uczniowie kursów korespond. otrzymują co miesiąc oprócz całkowitego materiału naukowego, tematy z 8-ciu głównych przedmiotów do opracowania. Nadto obowiązkowe egzaminy badają 3 razy w ciągu roku szkolnego postępy uczniów. Wykładają wybitne sily fachowe.

Gospodarstwa
SPRZEDAŻE
Rzeźnictwo
centrum Poznania całkowite urządzenie korzystnie sprzedam. Strugańska 15.

Radość życia jest
Ichtiomentol
Łosowany przy reumatyzmie uśmierza bóle i chroni przed zaziębieniem oraz grypą.
Do nabycia we wszystkich aptekach.

Sprzedam 70 mórg
2 hek. na głównym trakcie w Polsce C. lub gospodarstwo 29 mórg przy Rawie. Na odpowiedź załadunek znaków. Tyniec Jan Masłowski 22. Rawicz. (1586)

Maszyny do szycia
gwarantowane, najprzedniejszych marek światowych, z przyborami do haftowania, mierzkania, cerowania itp. 21, 150 gotówką i ratami. Bezpłatne katalogi w wysyłce.
Centrala Maszyn Kraków
ul. Dietlowska nr. 100.
Skrytka pocztowa 78

Orzechy
włoskie 10 zł tuszone 21, miód kuracyjny 15, pięciokilowe opłacono wysyłka. Zaleszczyki.

NERWOL
CHEMIA DR. FRANZOSA
NACIERANIE STOSUJE SIĘ PRZY:
REUMATYZMIE
KLUCZEM DO WYŁECZENIA POSTRAŁE ISCHIASIE I P. DO NABYCIA W APTEKACH WYRÓB I GŁÓWNA SPRZEDAŻ
APTEKA MIKOLASCHA
Lwów KOPERNIKA 1

Dom
stodołę stajnię oraz ogród 100 sążni w małym miasteczku przy głównej ulicy w powiecie Myślenickim, do woj. krakowskiego sprzedam za 6.000 zł. Zgł. adresować Szczępan Tomczyk Dziekanowice Pocz. Dob. czycenr. 61 woj. krakowski skie 1500 Grud. pod nr. 1530

MASZYN DO SZYCIA I HAFTU
PIERWSZORZĘDNYCH ZAGRANICZNYCH MAREK
POLECA
Józef Ankudowicz
Warszawa, ul. Hoża 34, skrytka 710
Ceny fabryczne, znacznie niższe. Nożne bębnowe, pierwszorzędnego gatunku 150 zł, gabinetowe, bębnowe 180 zł, duże krawieckie - 240 zł. Przesyłka na nasz koszt. Gwarancja 15-letnia. Na prowincję wysyłamy za zaliczeniem kolejowym po otrzymaniu 20 zł zadatku.
Zadać katalogów i cenników
UWAGA! FIRMA KATOLICKA. (7)

Sprzedam
15 morgowe gospodarstwo w pełnym komplecie z pow. wód spłat rodzinnych. — Cena przystępna. Boroński Stanisław wieś Młodochowo p-ta Drobin pow. Płock wojew. Warszawskie. (1554)
Korzystna lokata ka pital
Okazyjnie
Folwark 380 mórg w tem 29 m. 50 letn. lasu inwentarz żywy i martwy z powodu stosunków rodzinnych spiesznie za 40 tys. zł. na sprzedaż (znakczek) Zgł. J. Ofierzyński Ostrów (Wlkp) ul. Kaliska 17. m. 6

Dom
pietr. z piekarnią dobrze prosper. w mieście powiatowym z powodu choroby tano sprzedam. Of. do Gaz. Grudz. pod nr. 1528

Skład
rzeźnicki w dobrym punkcie z urządzeniem korzystnie na sprzedaż. Oferty do Gaz. Grudz. pod nr. 1511.
Sprzedam
24 m. przy Grudziądzu bez inwentarza, budynek masywny duży sad owocowy cena 5.500 zł Knul, Grudziądz, Mickiewicza 33. (2)

Dom
z oficyną, 2 składy 8 mieszkań w Ostrowie Pozn. Miasto 30.000 — garnizon okazyjnie do sprzedania Jan Rochowski Raszowska 15 (1546)
Skład
spożywczo - delikatesowy w Poznaniu w dobrym punkcie korzystnie na sprzedaż Surdykowska Poznań Głęboka 4 m. 2. (15)

Planino
Sommerfelda bardzo mało używane, korzystnie sprzedam. Łętecki nr. 18 stacja kol. Chrzypskopow. Międzychód n/W. Of. do Gaz. Grudz. pod nr. 1550a

Nieruchomość
dom mieszkalny z zabudowaniami i 13 mórg ziemi ornej (wszystko w dobrym stanie) sprzedam B. Wacławska, Czarńków n/W. (1504)
Miód
pszczołny deserowo - leczniczy, prawdziwy bez domieszki czysty pod gwarancją 3 kg. 8.50 5 kg. 13, 10 kg. 23. - 20 kg. 45 - wraz z naczyniem i opłatą pocztową wysyła właściciel największej pasieki w Państwie. EUGENIUSZ BILIŃSKI isyn w Zbarażu (11)

Z powodu
nieszczęśliwego wypadku sprzedam zaraz swoje 38-morgowe gospodarstwo w tem łąki z torfem Klara Janicka, Łążyn-Doty kole Lublianka woj. pomorskie

Dom
sprzedam w rynku, piętrowy ze składem, stodołą i 3 morgi roli. Cena 5.200, — zł. Joanna Gozdyńska, Górzno pow. Brodnica. Pomorze. 1423

Sprzedam
8 morgi ziemi z zabudowaniem. Antoni Formanowski, Sułkowice, p-ta Krobła, pow. Gostyn, woj. poznańskie. (1510)

1 Kompl. olejarnia
2 śrutowniki korzystnie nabyćmiast sprzedam i aduaz Schmidt Bydgoszcz Grudzka 21 (1533)

68 mórg
pszczołnej, budynek inwentarza Sprzedam 10.000 Wpłaty. Józef Zeja Kolejowa 24 Ostrzeszów (znakczek) (17)

Orzechy
włoskie 10 zł tuszone 21.50; miód kuracyjny 15 pięciokilówki franko zaliczka. Spółka Owocarska Zaleszczyki. (1538)
Sprzedam
2 morgi ziemi z budynkami za 2.100 zł. Wt. Kubla towski, Łączewna, p-ta Bo niewo, woj. warszawskie. (13)

Gospodarstwo
około 6 mórg ziemi z budynkami sprzedam. Ziemia dobra nadwiślańska cena według umowy Franciszek Słupik Pawłów p-ta Nowy Korczyn woj. kieleckie (1462)

Poszuk. posady

Młody
samotny mężczyzna poszukuje od zaraz jakiegokolwiek zajęcia bez względu na miejscowość. Stanisław Buczyński, Jankowice p-ta Łasin pow. Grudziądz (10)

DZIERŻAWY

Wzajem
w dzierżawę młyn wodny lub kupie takowy. Zgł. St. Mendyk Korczowska p-ta Sokółów koło Rzeszowa woj. lwowskie. (1445)

Dzierżawy
gospodarstwa 4 - 10 mórg z mieszkaniem 2-3 pokoi poszukuje. Oferty do Gaz. Grudz. pod nr. 8

ROŻNE

Młody
uczeiwy szuka wspólniczki do założenia sklepu z gotówką do 3.000 zł. Oferty do Gaz. Grudz. pod „Młody” nr. 1523

Rolnicy!
Spieszcie nabyć dobrej ziemi na WOLYNII. Gotowe gospodarstwa parcele, domy, place. Przyjme do interesu wspólnika z 1000 zł. zarobek pewny. — Informacji udziela za zaliczeniem znaczka. Józef Rudnicki Kowel Mokra 15

Jesteś
zainteresowany w nabyciu instrumentów muzycznych i zegarków z daj ilustrowany cennik

Ignacy Cypres
Kraków.
Szewska 13, g. G. (14)

KUPNA

Mleko
większe do 50 ltr. dziennie potrzebne. Dudziakowa Grudziądz, Nadgórną 9. —

NAUKA

Buchalterii
nowoczesnej korespondencji sześciójzykowej wyuczam listownie. Zadzajcie prospektów. Autor Agnienko, Kolno g. (3)

Ogłaszajcie
w Gaz. Grudziądzkiej

Nauka
bezpłatna Przygotowanie do zawodu rolniczego wyrobienie społeczne osiągnięz w szkole Przysposobienia Rolniczego w Popowie. Program warunki przyjęcia wysyła Zarząd Szkoły Popów poczta Pęczniew pow. Turek woj. łódzkie. (1)

Nie kupuj
maszyn zanim nie zobaczysz naszego katalogu, albowiem sprzedajemy już po 150 zł doskonałe maszyny do szycia, haftu, endlowania, mierzkania z długoletnią gwarancją gotówką - ratami Polski Dom Handlowy KRYSZER, Kraków, Zwierzyniecka 6. Wydz. 16.
— Zadać cenniki darmo! —

Dobry zarobek
znajda gospodarze małorolni, którzy w porze zimowej i wiosennej mogliby stale podróżować po wsiach, celem sprzedaży pokupnego artykułu rolniczego. Zgłoszenia pisemne. Oddział sprzedaży. Dziedzice Śl. Skrytka pocztowa 46.

WOLNE POSADY
Apteka
poszukuje dobrze poleconej, wprawionej sily pomocniczej. Of. do Gaz. Grudz. pod nr. 16

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE!
„SZWAJCARSKIE GÓRSKIE ZIOŁA” SA STOSOWANE PRZY KAMIENIACH ŻÓŁCIOWYCH I SKŁONNOŚCIACH DO ZAPARCIA. „SZWAJCARSKIE GÓRSKIE ZIOŁA” SA NATURALNYM, LECZĄCYM ŚRODKIEM PRZECIWCZERNIACYM, UŁATWIAJĄCYM FUNKCJE ORGANÓW TRAWIENIA, STOSOWANYM RÓWNIEŻ PRZY NADMIERNEJ CIĘŻARCI.

Zajmij
się handlem zarobisz do 10 zł dziennie. Zgłoszenia Laboratorium K. Wolniwicz Mysłowice.

Przyjmę
wspólnika do młynarstwa Aleksander Kubowy Buczac, pow. Zdobunów woj. wołyńskie. (1520)
Nadaje nieporównaną
świeżość i wdzięku, i rzeczwiśtym pokarmem dla cery jest krem.
SEKRET PIĘKNOŚCI ANIDA

Chłopca
do koni najchętniej sierotę przyjmę. Tworek Ignacy Katarzyna poczt. Recot woj. poznańskie. (1545)

Uczeń
krawiecki ze wsi zaraz potrzebny. Grudziądz Grobiowa 24, Cyglicki. (1489)
Próbnik od BÓLU GŁOWY
DLA DOROSŁYCH ZE ZŁ. FABR.
KOWALSKINA
skręca się również
PRZY PRZEZIEBIENIU, GRYPIE, KATARZE

Uczeń
potrzebny zaraz Koźlinka mistrz krawiecki Grudziądz Kościuszki 38 (1405 m. 3)

Uczeń
krawiecki z kolonij potrzebny Grudziądz. Solna 14

Uczeń
krawiecki potrzebny od Zabłocki Grudziądz, 3-go zar. A. Kamiński Meino Maja 18. (1519)

Ucznia
ogrodniczego przyjme od 3-go zar. A. Kamiński Meino Maja 18. (1519)

St. Leśnowski
O nawozach pomocniczych
cena z przysyłką 1,75 zł
Książkę wysyłamy tylko za poprzednim nadaniem pieniędzy
Zakłady Graficzne i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO w Grudziądzu.

Radioprogram z Warszawy
Niedziela, 30-go stycznia.
Warszawa. 8.00 Sygnał czasu i koleda; 8.05 Dziennik poranny; 8.15 Audycja dla wsi; 9.00 Transmisja nabożeństwa z kościoła św. Krzyża w Warszawie; 10.30 (Płyty); 11.30 „Bitwa Narodów pod Lipskiem”; 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Poranek muzyczny; 1300 Przegląd kulturalny; 13.10 Powieść z Katowic; 13.30 Muzyka obiadowa; 14.45 Audycja dla wsi; 15.45 Wszystkiego po trochu — audycja dla dzieci; 16.05 Orkiestra smyczkowa; 16.45 „Anielecia i życie” powieść; 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie, transmisja z kawiarni hotelu George’a ze Lwowa; 18.55 Powszechni teatr wyobraźni; 19.35 Muzyka taneczna (płyty) 20.35 Program na jutro; 20.40 Przegląd polityczny; 20.50 Dziennik wieczorny; 21.00 Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni P. R.; 21.15 „Humor krakowski na cenzurowanem” wesoła audycja z Krakowa; 21.45 Recital fortepianowy; 22.25 Muzyka lekka; 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i Komunikat meteorologiczny.

Poniedziałek, 31-go stycznia
Warszawa. Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”; 6.20 Gimnastyka; 6.40 Muzyka (płyty); 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka (płyty); 8.00 Audycja dla szkół; 11.15 Audycja dla szkół; 11.40 „W warsztacie rymarza”; 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa; 12.03 Audycja południowa; 15.30 Wiadomości gospodarcze; 15.45 Z pieśnią po kraju; 16.15 Koncert popularny; 16.50 Pogadanka aktualna 17.00 Największe elektrownie świata; 17.15 Koncert solistów ze Lwowa; 17.50 Pogadanka sportowa i wiadomości sportowe; 18.10 „Uczmy się polskich tańców”; 18.30 Program na jutro; 18.35 Audycja dla wsi; 19.00 Atak gazowy; 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Wspomnienia muzyczne ze stycznia; W przerwie ok. godz. 20.45 Dziennik wieczorny, Pogadanka aktualna; 21.40 Nowości Literackie; 22.00 Koncert symfoniczny; 22.50 Ostatnie wiadomości wiadomości dziennika wieczornego i Komunikat meteorologiczny.

Wtorek, 1-go lutego.
Warszawa. 6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”; 6.20 Gimnastyka; 6.40 Muzyka (płyty) 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka (płyty); 8.00 Audycja dla szkół; 11.15 Audycja dla szkół; 11.40 (Płyty); 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa; 12.03 Audycja południowa; 15.30 Wiadomości gospodarcze; 15.45 Zagadki muzyczne; 16.05 Przegląd aktualności finansowo - gospodarczych; 16.15 Koncert rozrywkowy; 16.50 Pogadanka aktualna; 17.00 Pogadanka; 17.00 Recital śpiewaczy; 17.50 Pogadanka; 18.00 Wiadomości sportowe; 18.10 Skrzynka techniczna; 18.25 Program na jutro; 18.35 Audycja dla wsi; 19.30 Polska twórczość chóralna; 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Europa tańczy (z Poznania) 20.40 Przedstawiamy speakerów — audycja Wielkiego konkursu Zimowego P. R.; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 Koncert symfoniczny; 22.00 Muzyka taneczna. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego Przegląd prasy i Komunikat meteorologiczny; 23.00 Muzyka taneczna z dancingu Cafe Club; 24.00 — 1.00 Muzyka taneczna (płyty).